

1.Przeczytaj biografię F.Chopina.

Start

Fryderyk Chopin

Fryderyk Chopin [czyt.: szopen] w swojej twórczości niemal całą uwagę poświęcił jednemu instrumentowi – fortepianowi. Solowe utwory kompozytora przez wielu słuchaczy są odbierane jako osobiste muzyczne wypowiedzi, w których wyrażone zostały najgłębsze emocje: od gniewu i smutku do zachwytu i radości. Kompozycje te należą do arcydzieł epoki romantyzmu. W tym okresie za ważny cel sztuki uważano ukazanie uczuć i przeżyć artysty. Twórczość Chopina była wzorem dla ówczesnych muzyków. Jego utwory w doskonały sposób łączyły piękno melodii z poetyckim nastrojem i emocjonalnym wyznaniem.

Urodzony: 1 III 1810 r.

Miejsce: Żelazowa Wola

Epoka: romantyzm

Pomnik Chopina w warszawskich Łazienkach

Dziela Chopina zostały wykorzystane w ponad 600 filmach i serialach, m.in. w tak znanych produkcjach, jak *Truman Show* Petera Weira [czyt.: Truman szoł pitera lira] oraz *Pianista* Romana Polańskiego. Biografia polskiego kompozytora okazała się także ciekawym tematem dla twórców kina. Wydarzenia z życia artysty ukazują na przykład filmy polskie: *Młodość Chopina* Aleksandra Forda i *Chopin. Pragnienie miłości* Janusza Antczaka.

Chopin był znany jako człowiek obdarzony komediowym talentem aktorskim. Podczas improwizowanych koncertów często wcielał się w zabawne postacie lub przedrzeźniał wybitnych muzyków. Jego przyjaciółka, George Sand [czyt.: żorż san], opisała w swoich wspomnieniach, jak przeobrażał się „w flegmatycznego Anglika, naprzykrzonego dziada, śmieszoną i sentymentalną Angielkę...”.

Ciekawostka

Jako pianista Chopin był prawdziwą gwiazdą muzyki XIX w. Wśród melomanów w całej Europie krążyły legendy o genialnej grze Polaka. Sam kompozytor unikał występów przed wielką publicznością – odczuwał podczas nich paraliżującą treść, która nie pozwalała mu pokazać w pełni swoich umiejętności. W całej swojej karierze Chopin dał zaledwie ok. 40 publicznych koncertów, które niemal zawsze gromadziły tłumy jego wielbicieli. Polak najchętniej grał w prywatnych salonach, dla przyjaciół i znajomych.

Ka

Ph Wt

5 6 7
12 13 14
19 20 21
26 27 28

Ph Wt Śr

2 3 4
9 10 11
16 17 18
23 24 25

Ma

Ph Wt Śr

2 3 4
9 10 11 12
16 17 18 19
23 24 25 26
30 31

W listopadzie 1830 r. Fryderyk Chopin wyjechał z Polski. Początkowo zatrzymał się w Wiedniu. Tam dowiedział się o wybuchu powstania listopadowego, a wkrótce także o klęsce rodaków w Warszawie. Kompozytor bardzo przeżywał te wydarzenia. Swoją rozpacz wyraził w muzyce. Po upadku powstania skomponował *Etiudę c-moll*, zwaną także „Rewolucyjną”.

Jedną z najważniejszych bitew powstania listopadowego przedstawił Wojciech Kossak na obrazie *Bitwa pod Grochowem*.

Podczas pobytu w Wiedniu Chopina dręczyła samotność i tęsknota za krajem. Pisał o tym w listach do przyjaciół, smutek utrwalał także w komponowanej muzyce. Szczególnie trudnym okresem były dla artysty święta Bożego Narodzenia. W jednym z utworów nawiązał do melodii znanej polskiej kolędy. Wyraził w ten sposób swoje uczucia wobec ojczyzny.

Posłuchajmy...

- Fryderyk Chopin, *Etiuda c-moll „Rewolucyjna”*, op. 10, nr 3
- Fryderyk Chopin, *Walc Des-dur*, op. 64, nr 1

? Opiszcie nastrój wysłuchanych utworów.

Ćwiczenie 1

Odszukajcie tytuły utworów literackich i muzycznych oraz obrazów podejmujących tematykę powstania listopadowego. Przedstawcie informacje o tych dziełach koleżankom i kolegom z klasy.

A to ciekawe!

Według anegdoty do skomponowania *Walca Des-dur* zainspirował Chopina... widok psa hrabiny Delfiny Potockiej biegnącego w kółko w pogoni za własnym ogonem.

Zaśpiewajmy!

Mój serdeczny kraj

muzyka: Fryderyk Chopin, słowa: Jadwiga Haś

U - twa - rty jak dłoń, Ma - zow - sza kraj, pa - chną - cy tak, jak
cie - pły, świe - ży chleb... Znad ła - nów zbóż ton zło - ci - sty, u - skrzy - dło - ny nie - sie wiatr
na - do - mu próg, I rze - ka ma tak ła - go - dny bieg, a w lu - strze jej wiatr

Posłuchajmy...

• Fryderyk Chopin, Scherzo
h-moll [czyt.: skerco ha-mol],
op. 20, cz. II (fragment
początkowy)

? Podajcie tytuł koledy,
której melodia pojawia się
w utworze.

Otwarty jak dłoń, Mazowska kraj,
pachnący tak, jak ciepły, świeży chleb...
Znad łanów zbóż ton złocisty, uskrzydłony
niesie wiatr na domu próg.
I rzeka ma tak łagodny bieg,
a w lustrze jej wiatr gładzi włosy wierzb.

Krajobraz ten
swe ramiona w krąg otwiera.
Po horyzont już zamglony
jest miłością przepelniony
mój jedyny kraj, kraj kolorów stu,
i spokojny próg – mój serdeczny kraj.

12 C G7 C C7 F
 gla - dai wło - sy wierzb ———. Kra - jo - bez ten swe ra - mio - na wkrąg o - twie - ra.
 Kra - jo - bez ten swe ra - mio - na wkrąg o - twie - ra.

15 E7 a K7 K7 G
 Po ho - ry zont już za - mgło - ny jest mi - lo - ścią prze - pe - lnię - ny mój ——— je - dy - ny
 Po - przez mo - rza, o - ce - a - ny do sa - mo - tnych pod ła - gła - mi, z ho ——— ry - zo - ntów

16 G a e C C f C
 kraj, kraj ko - lo - rów stu, i spo - ko - jny pnię - mój se - rde - czny kraj, al coda
 stu, z pia - ną mo - rskich fal, pły - nie do mnie tu mój se - rde - czny kraj.

22 d.s. al coda¹ coda
 mój se - rde - czny kraj ———.

Krajobraz ten
 swe ramiona w krąg otwiera.
 Poprzez morza, oceany
 do samotnych pod żaglami,
 z horyzontów stu, z pianą morskich fal,
 płynie do mnie tu mój serdeczny kraj,
 mój serdeczny kraj.

¹ *D.s. al coda* – skrót utworzony od włoskiego wyrażenia *dal segno al coda* [czyt.: dal seŋno al koda], czyli „od znaku do kody”. Oznacza ono, że melodię należy powtórzyć od miejsca oznaczonego w nutach symbolem S do zapisu *al coda*, a następnie przejść do punktu oznaczonego wyrazem *coda*.

Posłuchajmy...

- Fryderyk Chopin, *Etuda E-dur „Zal”*, op. 10, nr 3
- *Mój serdeczny kraj*, piosenka w wykonaniu Krystyny Giżowskiej

? Scharakteryzujcie melodię i tempo utworu Chopina. Następnie wskaźcie podobieństwa i różnice między oryginalną wersją etudy a piosenką opracowaną na podstawie tej kompozycji.

W 1831 r. Fryderyk Chopin zamieszkał w Paryżu. W stolicy Francji prowadził intensywne życie: często koncertował i udzielał lekcji gry na fortepianie. Skomponował też wiele nowych utworów. Większość z nich to dzieła fortepianowe: koncerty mazurki, polonezy, walce, etiudy, preludia, nokturny, scherza i wariacje. Kompozytor tworzył także muzykę kameralną i pieśni.

Autorem jednego z portretów Chopina jest francuski malarz Eugène Delacroix [czyt.: yżen delakrua].

Muzycy romantyczni najczęściej występowali w prywatnych salonach.

Niektóre z utworów Chopina nawiązywały do polskiej muzyki ludowej, inne były przykładami dzieł muzyki salonowej. Artysta cieszył się wielką sławą – jako twórca wyróżniający się własnym, niepowtarzalnym stylem oraz jako doskonały pianista, który unowocześnił technikę gry na fortepianie.

Ćwiczenie 2

Podajcie nazwiska co najmniej trzech osób, z którymi Chopin przyjaźnił się w okresie emigracji. Skorzystajcie z dostępnych źródeł informacji.

Posłuchajmy...

• Fryderyk Chopin, *Preludium Des-dur, „Deszczowe”*, op. 28, nr 15

? Jakie skojarzenia wzbudził w Was wysłuchany utwór?

2.Przeczytaj słowa i posłuchaj

“Mój serdeczny kraj”, muzyka -F.Chopin, słowa- Jadwiga Haas

https://www.youtube.com/watch?v=iF3AeF_GEPs

3.Posłuchaj uważnie utworów F Chopina:

★ F.Chopin - Revolutionary Etude (Op. 10 No. 12)

<https://www.youtube.com/watch?v=7VWHBHeNrg4>

★ F.Chopin Waltz Des dur op.64 no 1

https://www.youtube.com/watch?v=hKILwVH_MdM

★ Chopin Etude Op.10 No.3 E Dur

<https://www.youtube.com/watch?v=8yjnLmv1hHU>

https://nowasp.ebooki.nowaera.pl/viewer/page/Muzyka/kl6/books/633/1/633-v1_epub/OEBPS/Text/Index.html?title=TXV6eWthIExla2NqYSBtdXp5a2kga2wuIDY=